

REPUBLIKA HRVATSKA

ISTARSKA ŽUPANIJA

**Upravni odjel za poljoprivredu,
šumarstvo, lovstvo, ribolov i vodoprivredu**

Tel.: 052/452-473, Fax 052/452-474

E-mail: poljoprivreda@istra-istria.hr

POREČ, O. M. Tita 4, p.p. 20.

KLASA: 320-01/06-01/28

URBROJ:2163/1-03/1-06-2

Poreč, 14. prosinca 2006.

POGLAVARSTVO ISTARSKE ŽUPANIJE

Predsjednik g. IVAN JAKOVČIĆ

Flanatička 29, 52 100 PULA

PREDMET: Izvješće o realizaciji "Strateškog programa razvoja
ruralnog područja Istarske županije za 2007-2013",
s prijedlogom Zaključka

U prilogu dopisa dostavljamo Vam navedeni Predmet s molbom da ga uvrstite u dnevni red naredne sjednice Poglavarstva Istarske županije radi rasprave i usvajanja istog.

S poštovanjem,

Pročelnik Upravnog odjela

Milan Antolović

Na temelju članka 59. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije br. 6/03 - pročišćeni tekst) Poglavarstvo Istarske županije razmatrajući Izvješća o realizaciji "Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije za 2007.-2013" na sjednici održanoj _____ 2006. godine donijelo je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Izvješće o realizaciji "Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije za 2007.-2013."
2. Zadužuje se AZRRI d.o.o. Pazin da radnu verziju "Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije za 2007.-2013" dostavi Poglavarstvu Istarske županije i Skupštini Istarske županije najkasnije do 30.06.2007. godine radi organiziranja tematske sjednice Skupštine Istarske županije na temu: "Strategija ruralnog razvoja Istarske županije" s ciljem definiranja budućih strateških - prioritetnih razvojnih odrednica.
3. Agenciji za ruralni razvoj Istre - AZRRI d.o.o. Pazin odobrava se isplata namjenskih sredstava iz Proračuna Istarske županije za 2006. godinu u iznosu od 250.000,00 kuna za izradu Nacrta "Strategije" iz točke 2. ovog Zaključka.
4. Zadužuje se Upravni odjel za financije i proračun Istarske županije da sredstva iz točke 3. ovog Zaključka isplati u korist žiro-računa AZRRI d.o.o. Pazin broj: 2380006-1147003608 kod IKB Umag, na teret R-7, Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu, Pozicija 281, Skupina 38, Podskupina 381, Odjeljak 3811. "Izrada Strategije razvoja poljoprivrede Istre".
5. Zadužuje se AZRRI d.o.o. Pazin za namjenski utrošak sredstava iz točke 3. ovog Zaključka te da Poglavarstvu Istarske županije dostavi Izvješće.

Klasa:
Urbroj:
Pula,

REPUBLIKA HRVATSKA POGLAVARSTVO ISTARSKE ŽUPANIJE

Predsjednik

Ivan Jakovčić

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje ovog akta je u članku 59. Statuta Istarske županije (Službene novine broj 6/03-pročišćeni tekst).

II. OSNOVNA PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU OVIM AKTOM I POSLJEDICE KOJE ĆE NASTUPITI NJEGOVI DONOŠENJEM

Poljoprivreda i ribarstvo Istarske županije su izrazito tradicionalne djelatnosti te pored ekonomske kategorije vrlo značajan utjecaj imaju i na socijalni segment. Ruralni prostor razlikuje se od urbanog upravo po tome što pored drugih gospodarskih grana (djelatnosti-aktivnosti), u osnovi ima i poljoprivredu. Kako ruralni prostor Istarske županije čini vrlo značajan proizvodni resurs, nažalost, iz niz opravdanih i neopravdanih razloga (objektivnih i subjektivnih), nedovoljno iskorišten, po prvi puta se ovom (ruralnom) prostoru Istarske županije nastoji pristupiti kvalitetnije, osmišljenije, multidisciplinarno, vizionarski, strateški dugoročno.

Cilj je stvoriti pretpostavke za održivi, jednakomjeran razvoj prostora koji će ulijevati povjerenje u perspektivnost života u njemu. Upravo su aktivnosti Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu u suradnji s AZRRI d.o.o. Pazin usmjerene u tom pravcu da u suradnji s partnerima iz Regije Toskane (Italija), M.P.Š. i V.G. RH te Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, koristeći njihova iskustva ali i financijska sredstva dobivena temeljem Zakona 84/2001 Republike Italije u iznosu od 150.000,00 EUR-a, izradi adekvatan dokument.

Zahvaljujući tim sredstvima u izradu "Strategije" moći će se uključiti partneri izvan RH koji će u dokument ugraditi evropska iskustva, metodologiju izrade, financijske izvore za njenu realizaciju te modele kontrole provedbe "Strategije".

Nakon opsežne pripreme i rasprava, "Strategiju" prihvaća Skupština Istarske županije čime ista postaje službeni dokument svih institucija u Republici Hrvatskoj ali i daje prostor da se definirani programi iz "Strategije" mogu uključiti u sufinanciranje iz EU fondova.

Obzirom da EU u svojim dokumentima razvoju ruralnog prostora pridaje prioritetnu važnost, nužnost je i na nivou Istarske županije izraditi kompatibilanu Strategiju razvoja ruralnog prostora, usuglašenu po vertikali, kako bi ista omogućila i otvorila vrata intenzivnog razvoja područja koja su zbog povjesnih okolnosti posustala u svom razvoju.

Slijedom navedenog predlaže se Poglavarstvu Istarske županije prihvaćanje predloženog Zaključka.

III. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU OVOG AKTA
Financijska sredstva za realizaciju ovog Akta osigurana su : - temeljem Zakona 84/2001 Republike Italije u iznosu od 150.000,00 Eura,- u Proračunu Istarske županije za 2006. godinu u iznosu od 250.000,00 kuna.

IV. TEKST NACRTA AKTA

Izvešće i prijedlog Zaključka s obrazloženjem sastavni su dio ovog Akta.

Pročelnik Upravnog odjela
Milan Antolović

Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin
Agenzia per lo sviluppo rurale dell'Istria s.r.l. Pazin

AZRRI Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin
Šetalište Pazinske Gimnazije 1
52 000 Pazin

tel: ++385/52/619-610

fax: ++385/52/616-610

E-mail: azrri@pu.t-com.hr

Naš broj: 12/02/06

Pazin, 14. prosinac 2006.

**Upravni odjel za poljoprivredu,
šumarstvo, lovstvo, ribolov i
vodoprivredu Istarske županije, Poreč**
n/o Pročelnika M. Antolovića

Predmet: Strateški program razvoja ruralnog područja Istarske županije
2007–2013.

- **zahtjev za isplatu 250.000,00 kuna iz Proračuna Istarske županije za 2006. godinu**

Poštovani,

Strateški program razvoja ruralnog područja Istarske županije (2007–2013.) jedan je od prvih razvojnih programa takve vrste u Republici Hrvatskoj, kojim se trebaju utvrditi strateški prioriteti budućeg šestogodišnjeg razdoblja na području Istarske županije sa ciljem unaprjeđenja regionalnog razvoja.

Temeljem Zaključka Poglavarstva Istarske županije od dana 23.12.2003. godine za izradu *Strategije ruralnog razvoja Istre (2007-2013.)* zadužena je Agencija za ruralni razvoj Istre- AZRRI d.o.o. Pazin.

AZRRI d.o.o. Pazin, kao glavni nositelj izrade *Strateškog programa*, u cilju što kvalitetnijeg rada izradu Programa povjerio je Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za upravu poljoprivrednog gospodarstva.

Osim toga, kako bi cjelokupna izrada Programa bila u skladu sa metodologijom, pravilnicima i zakonima propisanim u Europskoj uniji, AZRRI d.o.o. Pazin je uspostavio suradnju i sa Regijom Toskana Republike Italije, te ARSI-om- Agencijom za ruralni razvoj Toskane i Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Pisi. Cilj predmetne suradnje je korištenje znanja i iskustava istih u izradi Strateškog programa po modelu Europske unije.

Naime, neminovnost izrade Programa ovakve vrste leži upravo u potrebi Republike Hrvatske, a time i Istarske županije, za upoznavanjem procedura koje Europska komisija koristi u planiranju i provođenju uravnoteženog regionalnog razvoja, koji ocjenjuje visoko prioritarnim.

Nastojeći poduprijeti uspješan regionalni razvoj, Europska komisija zemljama članicama nudi "strukturalna financijska sredstva". To su sredstva kojima se financijski podupiru strateški važni projekti u regijama zemlje, čiji je cilj povećati gospodarsku konkurentnost istih, kao i ukupno ekonomsko i socijalno blagostanje svojih građana.

Kao osnovni princip za pristupanje strukturnim fondovima razvija primjenu specifične metode ruralnog razvoja pod nazivom **Leader pristup**, koji se temelji na razvijanju i jačanju suradnje između državne uprave, lokalne samouprave, nevladinih organizacija i privatno-komercijalnog sektora s ciljem definiranja razvojnih smjernica na lokalnoj razini, razvijanja kapaciteta, te razmjene znanja i iskustava ruralnih zajednica.

Ta suradnja realizira se kroz tzv. **lokalne akcijske grupe (LAG)** – oblik lokalno-privatnog partnerstva koje čine predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, privatnog sektora te civilnog društva. Omjer javnog i privatnog sektora mora biti 50:50.

LAG-ovi se financiraju iz nacionalnih sredstava i strukturnih fondova, na osnovu predloženih projekata.

Upravo takav model regionalnog razvoja mora usvojiti Republika Hrvatska, odnosno Istarska županija. Naime, Republika Hrvatska do pristupanja EU nema pristup predmetnim instrumentima poljoprivredne politike EU (dakle niti financiranju u sklopu Leadera) no, za vremensko razdoblje 2007-2013. godine, Republici Hrvatskoj otvara se mogućnost pristupanja novom pretpristupnom instrumentu pomoći pod nazivom IPA čija 5. komponenta IPARD, uključuje pripreme za Leader pristup, odnosno IPARD sredstva biti će dostupna kroz Leader mjeru unutar koje se namjerava ići u smjeru financiranja stjecanja vještina i provedbe pilot projekata iz strategija LAG-ova.

Dakle, cilj je; uspostava lokalnih akcijskih grupa i priprema strateških dokumenata prema Leader metodi.

Stoga, osnovni prioritet kako bi se mogla tražiti financiranja, da li danas putem pretpristupnog programa IPA ili putem strukturnih fondova Europske Unije nakon ostvarenog članstva, jest; upoznavanje sa Leader pristupom radi uspostave lokalnih akcijskih grupa i izrada strateških dokumenata prema *Leader metodi*.

Upravo iz navedenih razloga, akteri na regionalnoj razini već sada trebaju započeti pripreme aktivnosti, identificirati i umrežiti moguće sudionike na geografskim područjima koja imaju predispoziciju organizirati se u LAG-ove, te pokrenuti raspravu o mogućim strateškim prioritetima u regijama zemlje koji će povećati gospodarsku konkurentnost regija i ukupno ekonomsko i socijalno blagostanje svojih građana..

Na ovaj način bi se postavili temelji za uspješno pokretanje lokalnih akcijskih grupa i prihvaćanje njihovih strategija u trenutku otvaranja mogućnosti financiranja, kao i rješavanje nekih razvojnih problema pojedinog područja i time olakšao razvoj istih u budućnosti.

Oslanjajući se upravo na buduće razdoblje i mogućnosti financiranja koje će Republici Hrvatskoj biti dostupne, AZRRI d.o.o. Pazin pokreće izradu *Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2007-2013. god.)*, odnosno plansko-programskog dokumenta koji treba odrediti što sve u slijedećih šest godina treba učiniti kako bi se ostvarile mogućnosti financiranja, provela strukturna prilagodba poljoprivrednog sektora, te osigurao gospodarski, socijalni i ekonomski razvoj ruralnih područja Istarske županije u budućnosti.

Temeljni ciljevi izrade Strateškog programa jesu:

- ❖ Opisati trenutnu situaciju u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnim područjima (zemljopisne karakteristike, društveno-ekonomska situacija, stanovništvo, obrazovanje, nacionalni i županijski sustavi potpore, poljoprivredna proizvodnja i industrija, institucionalni okvir...)
- ❖ Odrediti ruralna područja u Istarskoj županiji (prema kriterijima EU i OECD-a (*Organization for Economic Co-operation and Development* - Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj)
- ❖ Identificirati snage (Strengths), slabosti (Weaknesses), mogućnosti (Opportunities) i opasnosti (Threats) u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnim područjima.
- ❖ Definirati viziju, odrediti strateške ciljeve, prioritetna područja intervencije, mjere i razvojne programe
- ❖ Izraditi sveobuhvatan plan razvoja poljoprivredno-prehrambenog sektora, ribarstva i ruralnih područja Istarske županije,
- ❖ Definirati lokalne akcijske grupe - LAG (priprema ruralnih zajednica za usvajanje i provedbu lokalnih ruralnih razvojnih strategija te integriranih ruralnih razvojnih strategija kroz lokalna partnerstva - LEADER pristup)
- ❖ Definirati prava, obveze, nadležnosti te način vrednovanja i praćenje projekata, kao i njihovo financiranje na županijskoj i lokalnoj razini.

Polazišta u izradi *Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2007-2013.)* :

- Nacionalni dokumenti koji sadrže sastavnicu poljoprivreda i seoska područja
- Međunarodni aspekt – Europska unija
- Plana za poljoprivredu i ruralni razvitak za 2005. – 2006. godinu (SAPARD program)

- Plana za poljoprivredu i ruralni razvitak za 2007. – 2013. godinu (IPARD program)
- Prostorni plan Istarske županije
- Regionalni operativni program (ROP) Istarske županije

Kronološki prikaz ostvarenih dostignuća u izradi

Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije

(2007-2013. god.)

Slijedom Zaključka Poglavarstva Istarske županije od 23.12.2003. godine, Agencija za ruralni razvoj Istre- AZRRI d.o.o. Pazin zadužena je za izradu predmetnog Programa.

U cilju što kvalitetnije izrade Programa AZRRI d.o.o. Pazin uspostavlja suradnju sa Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za upravu poljoprivrednog gospodarstva potpisivanjem Ugovora o izradi istraživačkog i razvojnog projekta „*Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2006-2012.)*“ u ukupnoj vrijednosti od 310.000,00 kuna.

Potrebno je istaknuti da osim navedenih troškova, AZRRI d.o.o. Pazin mora podmiriti sve ostale troškove neophodne za kvalitetnu izradu Programa.

Isto tako, slijedom već dugogodišnje uspješne poslovne suradnje sa Regijom Toskana i ARSI-om- Agencijom za ruralni razvoj Toskane, AZRRI d.o.o. Pazin pobuđuje interes navedenih subjekata i ishoduje njihovo aktivno uključivanje u izradu Strateškog programa.

Slijedom navedenog, Regija Toskana putem ARSI-e i Zakona 84/2001 Ministarstva Vanjskih poslova Republike Italije osigurava financijska sredstva za sufinanciranje izrade Programa u vrijednosti od 150.000,00 €, od kojih je za provedbu aktivnosti AZRRI-a d.o.o. Pazin izdvojeno 100.000,00 €, a ostalih 50.000,00 € namijenjeno je podmirivanju troškova ARSI-e.

Temeljem ugovora potpisanog dana 11. studenog 2006. godine za provedbu početnih aktivnosti AZRRI-u d.o.o. Pazin dodijeljena su financijska sredstva u iznosu od 50.000,00 €.

Ukupna predmetna financijska sredstva namijenjena su provedbi Projekta pod nazivom „Governance dello sviluppo rurale in Istria“ koji je u potpunosti usklađen sa ciljevima, metodologijom i aktivnostima, odnosno sastavni je dio *Strateškog programa*.

Sa realizacijom projekta AZRRI d.o.o. Pazin i ARSIA započeli su dana 7.10.2005. godine na sastanku održanog u Regiji Toskana, prije svega definiranjem aktivnosti provedbe i podjelom Projekta u četiri glavne faze.

Prva faza pod nazivom „Utvrđivanje početnog stanja na području Istarske županije“ započela je u siječnju 2006. godine. U provedbi navedene faze i izradi predmetnog dokumenta osim ARSI-e i AZRRI do.o.o. Pazin, bili su uključeni ONG UCODEP (nevladina organizacija) i Agronomski fakultet u Udinama od strane talijanskih, te Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, hrvatskih partnera. Prva faza projekta zaključena je u lipnju 2006. godine izradom dokumenta „ Studija upoznavanja osnovnih parametara ruralnog prostora Istarske županije“.

Svrha izrade predmetnog dokumenta bila je utvrditi početnu sliku stanja gospodarskih i socio-ekonomskih karakteristika ruralnih područja Istarske županije, kao i utvrđivanje potencijalnih mogućnosti razvoja istih. S tim ciljem definirane su i ustanovljene karakteristike ruralnih područja Istarske županije na način što je: provedena je socio-ekonomska analiza ruralnih područja i ustanovljen stupanj razvijenosti ključnih ruralnih sektora. Istodobno, identificirane su snage (Strengths), slabosti (Weaknesses), mogućnosti (Opportunities) i opasnosti (Threats) u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnim područjima Istarske županije, te definirana vizija i određeni strateški ciljevi.

Istovremeno sa provedbom prve faze projekta, u travnju 2006. godine uslijedila je i realizacija druge faze Projekta, odnosno stručno usavršavanje stručnjaka AZRRI-a i Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sedmodnevnim sudjelovanjem na „Stručnom tečaju o metodologiji i iskustvima Regije Toskana u izradi vlastitih Planova ruralnog razvoja“ organiziranog od strane Agencije za ruralni razvoj Toskane- ARSI-e i Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Pisi.

Cilj usavršavanja bio je upoznavanje sa stručnjacima Regije Toskana koji su odgovorni za izradu predmetnih Studija za svoje područje, te lokalnim, regionalnim, nacionalnim institucijama, kao i raznim organizacijama ruralnog područja Regije Toskana uključujući i pojedinačnim proizvođačima tog područja.

Po završetku prve i druge faze AZRRI d.o.o. Pazin u listopadu 2006. godine organizira sedmodnevnu stručnu posjetu stručnjaka Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Pisi Regije Toskana u Istarsku županiju.

Namjera posjete bila je upoznavanje istih sa ustrojem Istarske županije i Republike Hrvatske, modelom ovlasti u poljoprivredi i ruralnom razvoju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Prikupljanje informacija o organizacijskom sustavu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, te socio- ekonomskim mogućnostima razvoja ruralnih područja Istarske županije.

Konačan očekivani rezultat i nužnost posjete Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Pisi Istarskoj županiji jest u pružanju potpore AZRRI-u d.o.o.Pazin u organizaciji informativnih i radnih radionica za aktere lokalnog razvoja ruralnih područja Istarske županije, kao početne faze izrade Strateškog programa.

Nadalje, potpore AZRRI-u d.o.o.o. Pazin u utvrđivanju modela izrade i implementacije Programa, kao i daljnjih koraka nakon okončanja izrade i implementacije istog. I konačno, poduprijeti AZRRI-u d.o.o. Pazin u individualiziranju mikro pilot projekta koji bi se trebao realizirati na području Istarske županije unutar definiranih okvira „*Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2006-2012.)*“ kao četvrte i posljednje faze Projekta „Governance dello sviluppo rurale in Istria“.

Isto tako, u cilju uspostavljenja što kvalitetnije mreže suradnika u procesu izrade *Strateškog programa*, AZRRI d.o.o. Pazin dana 19.10.2006. god. organizira, u suradnji sa Agronomskom fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, radni sastanak pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva u Zagrebu.

Prioritet predmetnog sastanka bio je upoznavanje predstavnika Ministarstva zaduženih za sektor ruralnog razvoja Republike Hrvatske sa aktivnostima Istarske županije u procesu izrade *Strateškog programa*, rasprava o problematici i metodologiji provedbe budućeg prepristupnog programa IPA (2007-2013.), te uspostavljanje kvalitetne suradnje u postupku izrade *Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije 2006-2012.*

Primjenjujući stečena znanja, u suradnji sa Agronomskom fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Pisi, AZRRI-u d.o.o.o. Pazin u studenom 2006. godine započinje sa organizacijom i pripremom prvih radionica i radnih materijala namijenjenih jedinicama lokalne samouprave Istarske županije.

Prvi ciklus radionica u periodu od 06. prosinca do 15. prosinca 2006. godine namijenjen je gradonačelnicima i načelnicima gradova i općina pojedinog područja Istarske županije, te predstavnicima: Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, u Zagrebu, Ureda državne uprave Istarske županije, Zavoda za prostorno uređenje Istarske županije, i ostalim predstavnicima regionalnog razvoja Istarske županije.

Odmah nakon održanog prvog ciklusa radionica u siječnju 2006. godine, u cilju što kvalitetnijeg rada i informiranja, svih zainteresiranih subjekata slijedi niz ostalih radionica na lokalnoj razini u koje će biti uključeni svi predstavnici razvoja tog područja.

Cilj predmetnih radionica je upoznavanje istih sa „*Strateškim programom razvoja ruralnog područja Istarske županije (2007-2013.)*“, te predstavljanje načina, metodologije i postupaka izrade navedenog Programa, kao i identifikacija i umrežavanje mogućih sudionika na predmetnim područjima koja imaju predispoziciju organizirati se u LAG-ove, te pokretanje rasprave o mogućim strateškim prioritetima.

Detektiranje pojedinih strateških prioriteta predmetnih područja provoditi će se prikupljanjem podataka putem *Anketnih upitnika* upućenih svim lokalnim akterima razvoja, zatim putem ostalih dostupnih izvora, kao i putem rasprava potaknutih na radnim sastancima.

Nakon provedbe svih potrebnih ciklusa radionica AZRRI d.o.o. Pazin u suradnji sa Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu završiti će procese

oblikovanja *Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije 2007-2013.* te uputiti prijedlog predmetnog Programa na javnu raspravu.

Nakon toga slijedi prezentacija i prihvaćanje Programa od mjerodavnih institucija.

Posebno napominjemo da je „*Strateški program razvoja ruralnog područja Istarske županije (2007-2013.)*“ jedan od prvih razvojnih programa takve vrste u Republici Hrvatskoj kojim se trebaju utvrditi strateški prioriteti budućeg šestogodišnjeg razdoblja na području IŽ sa ciljem unaprjeđenja regionalnog razvoja.

Naime, radi se o *dinamičkom* Programu koji mora biti podložan provjerama (svake dvije godine), odnosno ocjeni učinjenog, kao i eventualnim promjenama sa ciljem prilagođavanja mogućnostima razvoja pojedinih područja.

Izrada „*Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2007-2013.)*“, koja ujedno potiče suradnju između državne uprave, lokalne samouprave, nevladinih organizacija i privatno-komercijalnog sektora je upravo temelj za uspješno pokretanje lokalnih akcijskih grupa i prihvaćanje njihovih strategija u trenutku otvaranja mogućnosti financiranja, te važan temelj u rješavanju razvojnih problema pojedinog područja Istarske županije i lakšeg razvoja istih u budućnosti.

Veći dio započetih i predviđenih aktivnosti u izradi „*Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2007-2013.)*“ provoditi će se tijekom 2007. godine. Obzirom da je Istarska županija u Proračunu za 2006. godinu osigurala 250.000,00 kuna molimo Vas da nam navedena odobrena sredstva isplatite do kraja 2006. godine na žiro račun AZRRI-a d.o.o. Pazin.

Broj žiro računa: 2380006-1147003608 IKB banka (Istarska kreditna banka Umag)

S osobitim poštovanjem,

Direktor:
Graciano Prekalj, dipl.ing.

Prilozi:

1. Sažetak „*Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije 2007-2013. godine*“ (dosadašnja dostignuća)
2. Kopije potpisanih Ugovora sa ARSI-om- Agencija za ruralni razvoj Regije Toskana (dvije kopije: 1. za provedbu aktivnosti mjere 2 i 2. za provedbu aktivnosti mjere 3)

Na znanje:

1. Kabinet župana
2. Upravni odjel za proračun i financije,

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AGRONOMSKI FAKULTET

Strateški program razvoja ruralnih područja Istarske županije (2006.-2012.)

Sažetak

(dosadašnja postignuća)

Zagreb, 2006.

UVOD

O programu

Projekt Strateški program razvoja ruralnog područja Istarske županije (2006-2012.) samostalni je projekt koji će se realizirati na području Istarske županije. Strateški program razvoja ruralnog područja IŽ (SPRRP) jedan je od prvih razvojnih programa takove vrste u RH. Program treba odrediti što sve u slijedećih sedam godina treba učiniti kako bi se provedla strukturna prilagodba poljoprivrednog sektora te osigurao razvoj ruralnih područja IŽ.

Područje IŽ raspolaže značajnim resursima za razvitak poljoprivrede koji su po svojim proizvodnim značajkama heterogeni. Dosadašnji stupanj i način korištenja ovih resursa nisu uvijek bili sukladni mogućnostima.

U sklopu strategije pristupa RH u Europsku uniju jedan od važnih koraka jest i korištenje pretpripravnih programa pomoći za poljoprivredno-prehrambeni sektor i razvitak ruralnih područja.

Strateški program razvoja ruralnog područja Istarske županije (2006.-2012.g.) je strateško plansko-programski dokument i sredstvo za učinkovitije i uspješnije upravljanje razvojem poljoprivrede, ribarstva i ruralnih područja IŽ. To je uobičajen instrument kojim se Europska komisija služi kako bi unaprijedila regionalni, županijski, razvoj u zemljama koje se spremaju pristupiti Europskoj uniji.

Ciljevi studije

1. Opisati trenutnu situaciju u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnim područjima (zemljopisne karakteristike, društveno-ekonomska situacija, stanovništvo, obrazovanje, nacionalni i županijski sustavi potpore, poljoprivredna proizvodnja i industrija, institucionalni okvir...)
2. Odrediti ruralna područja u Istarskoj županiji (prema kriterijima EU i OECD-a)
3. Identificirati snage (Strengths), slabosti (Weaknesses), mogućnosti (Opportunities) i opasnosti (Threats) u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnim područjima.
4. Definirati viziju, odrediti strateške ciljeve, prioritetna područja intervencije, mjere i razvojne programe
5. Izraditi sveobuhvatan plan razvoja poljoprivredno-prehrambenog sektora, ribarstva i ruralnih područja Istarske županije,
6. Definirati lokalne akcijske grupe - LAG (priprema ruralnih zajednica za usvajanje i provedbu lokalnih ruralnih razvojnih strategija te integriranih ruralnih razvojnih strategija kroz lokalna partnerstva - LEADER pristup)
7. Definirati prava, obveze i nadležnosti te način vrednovanja i praćenje provedbenih projekata i financiranje) na županijskoj i lokalnoj razini.

Projektni partneri

Glavni promotor (Nositelj) projekta *Strateški program razvoja ruralnog područja Istarske županije (2006.-2012.g.)* je AZRRI - Agencija za ruralni razvoj Istre, d.o.o. Pazin.

Glavni nositelj izrade Studije je Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za upravu poljoprivrednog gospodarstva.

Izrada Studije provodi se u suradnji s Regijom TOSCANA (Čl. 7 Zakon.84/01 - *Integerirani operativni program «Podrška lokalnim vlastima u ruralnom razvoju, prostornom uređenju, te u aktivnijem razvoju ekonomije i interkulturalnih djelatnosti na Balkanu»*), Agencijom za ruralni razvoj Regije Toscana- ARSIA i Sveučilištem u Pisi - Agronomski fakultet u Pisi.

Polazišta u izradi programa

Republici Hrvatskoj 18. lipnja 2004. godine službeno je dodijeljen status države kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji (EU). Status države kandidatkinje za članstvo u EU omogućava RH korištenje različitih pred pristupnih fondova:

1. Phare program
2. Program ISPA (Instrument za strukturne politike u pred pristupnom razdoblju - od 2000. do 2006. godine)
3. CARDS program -Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation – Pomoć Zajednice za obnovu, razvitak i stabilizaciju
4. Interreg III (2000.-2006.) jest inicijativa Zajednice, čiji je cilj ojačati gospodarsku i socijalnu koheziju u Europskoj uniji kroz poticanje uravnoteženog razvoja europskog kontinenta putem prekogranične, transgranične i međuregionalne suradnje.
5. SAPARD je posebni pristupni program Europske unije za poljoprivredu i ruralni razvoj namijenjen državama kandidatima za članstvo u EU (2000. -2006.)
6. IPA -Instrument pred pristupne pomoći je jedinstven okvir za pružanje pred pristupne pomoći u razdoblju 2007-2013.
7. IPARD program: Novi jedinstveni instrument pred pristupne pomoći državama kandidatkinjama i potencijalnim državama kandidatkinjama za razdoblje 2007.-2013. Zamijenit će postojeće instrumente, što uključuje PHARE, ISPA, SAPARD, CARDS.

Prema IPARD programu dostupne mjere su:

1. Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja istih i uvođenja EU standarda
2. Unaprjeđenje prerade i trženja poljoprivrednih i ribarskih proizvoda u svrhu restrukturiranja i dostizanja EU standarda
3. Razvitak i unapređenje ruralne infrastrukture
4. Razvitak i diversifikacija gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima
5. Organizacije proizvođača – nacionalni programi
6. Poljoprivredno okolišni program i program za podizanje standarda dobrobiti životinja (pilot projekti)
7. Priprema ruralnih zajednica za usvajanje i provedbu lokalnih ruralnih razvojnih strategija te integriranih ruralnih razvojnih strategija kroz lokalna partnerstva - *LEADER pristup* (pilot projekti)

Polazišta koncipiranju i izradi *Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2006.-2012.g.)* su nacionalni dokumenti koji se odnose na poljoprivredu i seoska područja i to: Zakon o poljoprivredi; Strategija razvitka poljoprivrede i ribarstva; Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu; Nacionalni program proizvodnje i potrošnje ribe u RH, Strategija ruralnog razvitka – FAO; Nacionalni program za poljoprivredu i seoska područja; Plana za poljoprivredu i ruralni razvitak za 2005. – 2006. godinu (SAPARD program); Plana za poljoprivredu i ruralni razvitak za 2007. – 2013. godinu (IPARD program- u izradi), Prostorni plan Istarske županije; Regionalni operativni program (ROP) Istarske županije te odnosni dokumenti Istarske županije.

Provedbena struktura izrade Programa

U sklopu suradnje s Regijom TOSCANA (Poljoprivredni fakultet u Pisi) i Agencijom za ruralni razvoj regije Toscana (ARSIA) usuglašena je osnovna metodologija u izradi Programa ruralnog razvoja temeljena na iskustvima regije Toskane.

Izrada programa razvoja ruralnog područja IŽ je podijeljena u četiri faze:

1. Određivanje stanja na terenu (definicija i opće karakteristike ruralnih područja Istre; socio-ekonomska analiza ruralnih područja; stupanj razvijenosti ključnih ruralnih sektora)
2. Individualiziranje ciljeva
3. Definicija strategije
4. Opis i vrednovanje postignutih rezultata

Sukladno novom planu izrade Programa definirane su i ustanovljene osnovne karakteristike ruralnih područja Istre: provedena je socio-ekonomska analiza ruralnih područja i ustanovljen stupanj razvijenosti ključnih ruralnih sektora. Istodobno, identificirane su snage (Strengths), slabosti (Weaknesses), mogućnosti (Opportunities) i opasnosti (Threats) u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnim područjima IŽ te definirana vizija i određeni strateški ciljevi.

Sažetak

Osnovni podaci o Istarskoj županiji

Istarska županija obuhvaća veći dio Istre - najvećeg jadranskog poluotoka. Najzapadnija točka Republike Hrvatske je u Istarskoj županiji (Bašanija, rt Lako) na 45° sjeverne zemljopisne širine.

Istarski poluotok obuhvaća površinu od 3.476 četvornih kilometara. To područje dijele tri države: Hrvatska, Slovenija i Italija. Vrlo malen dio Istre, tek sjeverna strana Miljskoga poluotoka, pripada Republici Italiji. Slovensko primorje s Koparskim zaljevom i dijelom Piranskoga zaljeva do ušća rijeke Dragonje dio je Republike Slovenije. Najveći dio, ili 3.130 četvornih kilometara (90% površine), pripada Republici Hrvatskoj. Većina hrvatskog dijela poluotoka nalazi se u Istarskoj županiji – 2.820 četvornih kilometara, što je 4,98 posto od ukupne površine Republike Hrvatske. Ostali dio administrativno-teritorijalno pripada Primorsko-goranskog županiji.

Smještena u sjeveroistočnom dijelu Jadranskog mora, Istra je s tri strane okružena morem, a sjevernu granicu prema kopnu čini linija između Miljskog zaljeva (Muggia) u neposrednoj blizini Trsta i Prelučkog zaljeva, u neposrednoj blizini Rijeke.

Dužina istarske obale, zajedno s otocima i otočićima iznosi 539 kilometara. Zapadna je obala Istre razvedenija, i duga, zajedno s otocima, 327 kilometara. Istočna je obala, zajedno s otočićima, duga 212 kilometara.

Ustrojstvo-Istarska je županija utvrđena Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, kao jedna od 20 hrvatskih županija.

Konstituirajuća sjednica Županijske skupštine Županije Istarske održana je 16. travnja 1993. godine u Pazinu.

Sukladno odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" br. 33/01, 60/01 i 106/03), županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojjava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.

Administrativno je Istarska županija podijeljena na 39 teritorijalnih jedinica lokalne samouprave - na 10 gradova i 29 općina.

Gradovi su: Buje-Buie, Buzet, Labin, Novigrad-Cittanova, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj-Rovigno, Umag-Umag i Vodnjan

Općine su: Bale, Barban, Brtonigla-Verteneglio, Cerovlje, Fažana, Gračišće, Grožnjan-Grisignana, Kanfanar, Karojba, Kaštelir - Labinci, Kršan, Lanišće, Ližnjan, Lupoglav, Marčana, Medulin, Motovun,

Oprtalj-Portole, Pićan, Raša, Sveti Lovreč, Sveta Nedelja, Sveti Petar u šumi, Svetvinčenat, Tinjan, Višnjani, Vižinada, Vrsar i Žminj

Sjedište Istarske županije i Skupštine Istarske županije je u Pazinu

Sjedište Poglavarstva Istarske županije je u Puli.

Stanovništvo u Istarskoj županiji prema popisu iz 2001. godine

- Ukupan broj stanovnika: 206.344 što čini 4,65 % stanovništva Republike Hrvatske
- Broj muškaraca: 99.969 što čini 48,45 % stanovništva
- Broj žena: 106.375 što čini 51,55 % stanovništva
- Prosječna starost: 40,2 godine
- Prosječna naseljenost: 73 stanovnika na km²
- Stanovništvo u gradovima: 140.243 što čini 67,97% stanovništva
- Stanovništvo u općinama: 66.101 što čini 32,03% stanovništva

Karakteristike poljoprivrednog prostora istarske županije

Najveći dio Istre nalazi se na vodopropusnim vapnenodolomitnim stijenama (istarska ploča i planinski dio poluotoka), a samo manji dio poluotoka nalazi se na vodonepropusnim klastičnim stijenama. Složenost reljefa i geotitološka podloga bitno će utjecati na daljnji razvitak poljoprivrede s ciljem zaštite izvorišta pitkih voda te površinskih i podzemnih voda u Istri.

Prirodni uvjeti odnosno klima, reljef i tlo temeljni su čimbenici koji uvjetuju izbor kultura koje će se uzgajati na pojedinom području, a ujedno i bitno utječu na ekonomičnost poljoprivredne proizvodnje.

Prostor Istre predstavlja jedinstvenu cjelinu, ali navedeni čimbenici djeluju različitim intenzitetom na pojedinim područjima, stvarajući čitav niz proizvodnih mikroregija koje bi se mogle svrstati u četiri podpodručja:

1. zapadno i južno priobalje (do 200 m nadmorske visine),
2. središnja Istra (200 - 500 m nadmorske visine),
3. sjeveroistočna Istra (dolina Raše do Plominskog zaljeva uključujući Čepičko polje) i
4. pred planinsko i planinsko područje Ćićarije i Učke (nadmorska visina viša od 500 m).

Demografske karakteristike i trendovi (stanovništvo, dob, struktura, useljavanje i iseljavanje, stopa prirodnog prirasta, itd)

Demografska povijest Istre pokazuje velike oscilacije u broju stanovništva, što je ponajprije uvjetovano zemljopisnim položajem, miješanim sastavom stanovništva, ratovima i s time povezanim političkim okolnostima.

Nakon Drugog svjetskog rata broj stanovnika smanjivao se do 1971. godine (ukupno za 48.750 stanovnika) kada počinje porast. Tome su ponajprije uzrok poslijeratne migracije stanovništva - to jest iseljavanje. Stanovništvo Istarske županije povećalo se u razdoblju 1948-1991. za samo 11,5%, u usporedbi s Hrvatskom gdje je u istom razdoblju porast bio 26,6%.

Ukupan broj stanovnika IŽ, prema popisu iz 2001.g., je 206.344, što čini 4,65% stanovništva RH. Povećanje broja stanovnika Istarske županije nastavlja se i nakon 1991. godine. Iako je prema nekim procjenama, broj stanovnika Istarske županije 2001. godine trebao biti oko 214.000 u razdoblju od 1991-2001. broj stanovnika povećan je za svega 0,98% (1.998).

U novijem razdoblju bilježi se rast broja stanovnika u Medulinu (+76.2%), Ližnjanu (+40.3%), Novigradu (+34.8%), Kanfanaru (+22.9%) i Poreču (+18.7%). Također drastičan pad bilježi se u Lanišću (-35.9%), Gračišću (-21.5%), Oprtlju (-14 %) i Višnjanu (-14 %).

Stanovništvo je koncentrirano oko većih središta (71% živi u gradovima, a 29 u općinama IŽ), te uz obalu (u priobalnim područjima živi oko 88% stanovnika, dok svega 12% živi u unutrašnjosti). U unutrašnjosti je gustoća oko 29 stan./km², a u priobalju više nego tri puta veća - oko 93 stan./km².

Prostorna gustoća naseljenosti u IŽ je 73,12 stanovnika na km², odnosno nešto manje od prosjeka RH (78,4 stanovnika).

Pokazatelji vitalne statistike pokazuju tendenciju smanjenja prirodnog prirasta. Prosječna stopa prirodnog prirasta u Istarskoj županiji u razdoblju 1981.-1985. iznosila je 3,7 na 1.000 stanovnika, u 1991. godini 1,3, a već 1992. godine bila je negativna (-1,7). U središnjem dijelu Istarske županije negativna se stopa javlja već nakon 1986. godine, a u 1992. godini iznosila je čak -3,6 ‰. Hrvatska u cjelini pokazuje sličnu tendenciju smanjenja prirodnog prirasta stanovništva: u 1991. godini

stopa nataliteta bila je 10,8 ‰, a stopa mortaliteta 11,1 ‰. Uzroke smanjenog prirodnog prirasta treba potražiti u smanjenoj stopi nataliteta. Stopa mortaliteta uglavnom je stalna i odnosi se na prirodnu smrtnost stanovništva (koja iznosi oko 10 ‰).

Podaci o prirodnom kretanju stanovništva (natalitet i mortalitet) ne mogu sami objasniti rast broja stanovništva u Istarskoj županiji, ali se to može objasniti trećim čimbenikom - migracijama. Demografska bilanca pokazuje da je na rast stanovništva Istarske županije više djelovao pozitivan migracijski saldo nego prirodni prirast (koji je i apsolutno i relativno manji od migracijskog salda).

Za demografsku sliku Istre značajan je i podatak o razmještanju stanovništva. Podjela na priobalni (Bujštine, Poreč, Pula i Rovinj) i središnji dio (Buzeštine, Pazin i Labin) - mada prostorno-planerski ne u potpunosti ispravna, odgovarajuća je, te pokazuje da su i razmještaj i rast stanovništva nepovoljni za središnji dio Istre. U priobalnom dijelu dolazi do koncentracije i bržeg rasta stanovništva, dok je za središnji dio znakovita depopulacija (do 1981. godine) i stagnacija broja stanovnika. Na prostoru koji obuhvaća 43,9% površine Istarske županije živi tek oko 25 % stanovništva.

Analiza dobne strukture stanovništva koje živi u ruralnim područjima Hrvatske otkriva niz negativnih trendova:

1. Visoki udio dobne grupe od 65 godina i starije u ukupnom stanovništvu ruralnih područja (trend u porastu)
2. Puno viši postotak stanovništava dobne grupe od 65 godina i starije u ukupnom stanovništvu ruralnih i posebno «iznimno» ruralnih regija tj. regija s ruralnim stanovništvom između 90-100% (npr. sisačko-moslavačka županija poviše 27%) u usporedbi s pretežno urbanim područjima (između 14 i 16%)
3. Puno niži udio radno sposobnih (postotak žena dobi 15-59 godina i muškaraca 15-65 godina) u ukupnom stanovništvu koje živi u ruralnim područjima (otprilike 60%) u usporedbi s urbanim područjima (otprilike 66%). Najniži udio radno sposobnih pokazuju «iznimno» ruralne regije (npr. sisačko-moslavačka županija otprilike 54% i ličko-senjska županija otprilike 56%).
4. Generalno mnogo niži udio žena porođajne dobi (između 18-49 godina) u ukupnom stanovništvu ruralnih područja u usporedbi s urbanim područjima. U «iznimno» ruralnim regijama zasebni koeficijent jest samo 35% (npr. sisačko-moslavačka županija) tj. oko 10-14% manje nego u većini urbanih regija (48-49%).
5. Puno niži postotak mladih žena (između 20 i 29 godina) u ukupnom stanovništvu ruralnih regija u usporedbi s urbanim regijama
6. Iako je i u ruralnim i u urbanim područjima prirodni prirast stanovništva posljednjih godina negativan, *stanovništvo puno jače opada u ruralnim u usporedbi s urbanim područjima* (npr. u «iznimno» ruralnim područjima opadanje stanovništva je tri puta veće nego u pretežno urbanim područjima)
7. Mnoga ruralna područja imaju vrlo jake prirodne depopulacijske trendove. U nekim «iznimnim» ruralnim područjima npr. sisačko-moslavačka županija *prirodno opadanje* stanovništva između 1998. i 2001. bilo je otprilike pet puta veće od hrvatskog prosjeka.
8. Prirodni prirast stanovništva jako se razlikovao u pojedinim županijama. U mnogim iznimno ruralnim područjima broj živorođenih na 100 umrlih između 1998. i 2002. bio je manji od 50%, npr. ličko-senjska županija, u usporedbi sa 100-112% u zadarskoj županiji ili 100-120% u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (pozitivni prirodni prirast stanovništva).

Obrazovna struktura u ruralnim područjima

Analiza obrazovne strukture pokazuje niz negativnih razvoja karakterističnih za situaciju u ruralnim područjima Hrvatske. Najvažniji su sljedeći:

1. Puno veći udio nisko obrazovanih ljudi živi u ruralnim područjima u usporedbi s urbanim područjima. U većini županija postotak onih *sa samo osnovnim obrazovanjem* (starijih od 15 godina) koji žive u ruralnim područjima varira između 20% i 35%. U nekim županijama, npr. međimurska županija, gotovo svaka treća odrasla osoba koja živi u ruralnim područjima *ima samo osnovno obrazovanje*. Općenito govoreći, postotak ljudi koji su završili samo osnovnu školu (od 1. do 3. ili od 4. do 7. razreda) u ukupnom

stanovništvu dobi od 15 godina i starije je u ruralnim područjima gotovo dvaput veći u usporedbi s urbanim područjima .

2. Podaci iz popisa stanovništva pokazuju da je u svih 21 županija postotak ljudi bez ikakvog obrazovanja mnogo veći u ruralnim nego u urbanim područjima. Postotak stanovništva starijeg od 15 godina bez ikakvog obrazovanja je u nekim ruralnim područjima 3-4 puta veći od istog omjera u urbanim područjima iste županije (npr. zadarska županija ili karlovačka županija). U zadarskoj županiji ili šibensko-kninskoj županiji svaka 12. odrasla osoba koja živi u ruralnim područjima nije završila nikakvu školu (niti osnovnu!). u Planinskoj regiji zasebni koeficijent onih koji nisu završili nikakvu školu je gotovo 60% veći od državnog prosjeka.
3. Ruralne regije su posebno lišene prednosti s obzirom na udio osoba sa srednjim ili visokim obrazovanjem, tj. zanatskim obrazovanjem, srednjom školom ili sveučilišnom diplomom. U neki županijama koeficijenti pokazuju kako udio stanovništva s visokim obrazovanjem koje živi u ruralnim područjima iznosi $\frac{1}{4}$ onog izračunatog za urbanu regiju.

Ruralna područja Istarske županije

Metodološke napomene

EU veliku pažnju sada posvećuje politici ruralnog razvitka, iako je tek nedavno počela razmišljati u tom pravcu. EU je prepoznala da u ruralnim područjima osim poljoprivrednika obitavaju i druge strukture ljudi te da se ekonomski boljitak tih područja ne može održati isključivo na način da se održavaju ili povećavaju poticaji za poljoprivrednike. Europska unija podrazumijeva ruralnu Europu kao područje koje se prostire diljem regija različitih država, a obuhvaća područja netaknutog krajobraza te poljoprivrednog i šumskog zemljišta, sela, male gradove i naselja koja okružuju industrijske i regionalne centre. Poljoprivredna gospodarstva, obrt, mali i srednji poduzetnici glavni su subjekti uključeni u proizvodnju na tim područjima. Prirodni izvori, staništa bilja i životinja, tradicija, mogućnosti za rekreaciju i rasonodu sastavnice su ruralnog prostora koje ga razlikuju od urbanog.

EU je prepoznala da u ruralnim područjima osim poljoprivrednika obitavaju i druge strukture ljudi te da se ekonomski boljitak tih područja ne može održati isključivo na način da se održavaju ili povećavaju poticaji za poljoprivrednike. Dohodak poljoprivrednih gospodarstava treba se povećavati kroz veću produktivnost i povećanjem veličine gospodarstava, ali i podržavati aktivnosti koje su izvor dohotka izvan poljoprivrede.

Ruralni razvitak je samo dio regionalnog razvitka obzirom da će ekonomske mogućnosti u gradovima imati veliki utjecaj na odljev viška radne snage sa poljoprivrednih gospodarstava i sela

Seoski ili ruralni prostor određuju tri glavne značajke: gustoća naseljenosti, način korištenja zemljišta te identitet zajednice. Tipična seoska područja imaju nisku gustoću naseljenosti, što je posljedica male veličine naselja i njihove rastrkanosti. Isto tako, glavina raspoloživog zemljišta koristi se u poljoprivredi i šumarstvu, dok izgrađeni prostor zauzima manje površine.

U Hrvatskom, slično kao i u drugim tranzicijskim gospodarstvima, koncept ruralnog dugo nije precizno definiran te je uglavnom bio ograničen na bukvalni pojam pod kojim su se podrazumijevala područja regija s prirodnim seoskim okolišem, uključujući sela, manja naselja, s poljoprivredom i šumarstvom kao glavnim gospodarskim karakteristikama (prostorni koncept okoliša). U RH ne postoji službena definicija urbanih područja, te ne postoji također ni službena definicija. ruralnih područja.

U definiranju ruralnih područja IŽ korištene su definicije koje primjenjuju međunarodne organizacije kako bi odvojile ruralnu i urbanu regiju. U određenju ruralnih prostora na području Istarske županije, koristila se definicija OECD-a1 i Europske unije. OECD definira prag od 150 stanovnika/km², te definicija EU koja koristi prag od 100 stanovnika/km² za razvrstavanje nekog područja u ruralni prostor.

Od temeljne je važnosti jasno definirati ruralne zone na koje se odnosi intervencija a unutar različitih ciljeva i strategija koje se određuju. Radi toga će se u programiranju morati zasigurno voditi računa o različitostima teritorijalnih komponenti, utvrđivanjem objektivnih kriterija radi razgraničenja zona koje se definiraju kao "ruralne".

---

¹ Organization for Economic Co-operation and Development - međunarodna organizacija za gospodarsku suradnju i razvitak

Ruralna področja IŽ
EU kriteriji ≤ 100 stanovnika/km²

OECD kriteriji ≤ 150 stanovnika/km²

Prema definiciji OECD-a Istarska županija pokazuje visok stupanj ruralnosti, kako gotovo sve (osim jedne) općine možemo opisati ili kao značajno ili kao pretežno ruralne (tj. u 5 od 21 županija gotovo čitavo stanovništvo tj. 90-100% živi u ruralnim zajednicama).

Osnovni razvojni izazovi poljoprivrede u IŽ²

RAZVOJNI PROBLEMI

- Veliki broj napuštenih (praznih) proizvodnih i preradbenih kapaciteta,
- Sve više neobrađenog poljoprivrednog zemljišta bez obzira da li je zemljište u državnom ili privatnom vlasništvu,
- Neizrađenost katastra vinograda, maslina i voćnjaka,
- Usitnjenost poljoprivrednih parcela i poljoprivrednog posjeda,
- Loša provedba Zakona o poljoprivrednom zemljištu.
- Visoka cijena poljoprivrednog zemljišta (viša nego u drugim regijama RH)
- Financijska nestabilnost i nedisciplina unutar agrosustava,
- Neizgrađenost zadružnog sektora,
- Stalno zaostajanje razvoja ruralnog prostora,
- Nedovoljna obrazovanost poljoprivrednika i ribara,
- Nedostatak stručnog kadra za kreiranje razvoja poljoprivrednog sustava,
- Neizgrađenost otkupnih, sabirnih i rashladnih centara te veletržnica u poljoprivredi i ribarstvu,
- nedovoljna izgrađenost ribarske infrastrukture, kao i preradbenih kapaciteta u poljoprivredi i ribarstvu

RAZVOJNE POTREBE³

- Poljoprivredne i morske resurse i komparativne prednosti podneblja u datom okruženju treba staviti u funkciju proizvodnje hrane i valorizirati,
- Nužno je izgraditi temeljnu infrastrukturu koja će biti u funkciji razvoja poljoprivrede i ribarstva,
- Nužno je stvoriti pretpostavke za kontinuiranu edukaciju poljoprivrednika radi primjene suvremene tehnologije,
- Poljoprivredne proizvođače i ribare potrebno je interesno povezivati i udruživati radi organiziranog nastupa na tržištu,
- Osiguranje financijska sredstva za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju i ribarstvo te preradu,
- Razvijati dopunske djelatnosti na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima,
- Zaštititi i valorizirati tipične autohtone proizvode te stvarati tržišne marke proizvoda.

Razvojni ciljevi u poljoprivredi, i ribarskom sustavu IŽ za razdoblje do ulaska RH u EU⁴

1. Program izgradnje financijske institucije za kreditiranje i samofinanciranje poljoprivrednog, ribarskog i ruralnog sustava
2. Program gospodarenja i konsolidacije vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem (državnim i privatnim) s izradom katastra vinograda, voćnjaka i maslinika..
3. Program navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta, kao sastavnica NAPNAV-a, Program zbrinjavanja otpadnih voda,
4. Povećati površine pod dugogodišnjim nasadima od sadašnjih 5.500 ha vinograda i 2.500 ha voćnjaka na 10.000 ha vinograda i 5.000 ha voćnjaka (obuhvaća nasade maslina i ostalog voća, odnosno dostići brojku od 1 mil. stabala maslina)
5. Revitalizirati - obnoviti proizvodnju lješnjaka koja je izrazito tradicijski kultivar (voćka) u Istri,
6. Intenzivirati i povećati proizvodnju povrća koja će zadovoljiti domaću potrošnju i potrošnju u turističkom gospodarstvu te uspješno supstituirati enormni uvoz povrća,
7. Intenzivno podupirati proizvodnju mesa i mlijeka na način da se sadašnja proizvodnja u govedarstvu, ovčarstvu, kozarstvu i peradarstvu udvostruči a svinjogojska proizvodnja osposobi za potrebe proizvodnje zaštićenih autohtonih proizvoda,
8. U ratarskoj proizvodnji uvesti proizvodnju durum pšenice, obnoviti proizvodnju sjemena lucerke, esparzete i drugih leguminoza, proizvodnju krme, te proizvodnju sjemena povrtlarskih kultura,
9. Izgrađivati preradbene kapacitete u svim poljoprivrednim djelatnostima uključujući i izgradnju objekata koji udovoljavaju uvjetima EU za izvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda kao i divljači i proizvoda od divljači,
10. Organizirati proizvodnju sadnog materijala u vinogradarstvu, voćarstvu i povrtlarstvu, baziranog na autohtonom sortimentu,
11. Organizirati proizvodnju, otkup i preradu ljekovitog i aromatskog bilja te šumskih plodova,
12. Provoditi zaštitu, proizvodnju i tržišnu valorizaciju tipičnih autohtonih proizvoda, autohtonih pasmina i autohtonih kultivara,
13. Na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima razvijati dopunske (agroturizam) i tradicijske djelatnosti te razvoj lovnog turizma,
14. Stvarati uvjete za razvoj ekološke poljoprivrede i proizvodnju bio-proizvoda,
15. Provoditi racionalnu gospodarsku eksploataciju šuma i šumskog zemljišta te gdje za to postoje uvjeti prenamijeniti isto za podizanje dugogodišnjih nasada,

² Preuzeto - Regionalni operativni program (ROP) Istarske županije

⁴ Preuzeto - Regionalni operativni program (ROP) Istarske županije

16. Pokrenuti komercijalni uzgoj tartufa, izvršiti njegovu zaštitu i svekoliku tržišnu valorizaciju,
17. Intenzivno pristupiti izgradnji ribarske infrastrukture (ribarskih lučica, veletržnica riba, otkupnih i sabirnih centara, proizvodnih i preradbenih kapaciteta u ribarstvu i marikulturi te ribarske flote),
18. Nastaviti s osnivanjem poljoprivrednih i ribarskih zadruga, štedno kreditnih zadruga, obrtničkih zadruga, stambenih zadruga te iste uključivati u zadružni sustav s ciljem kvalitetnog udruživanja i interesnog povezivanja poljoprivrednika,
19. Povezivati poljoprivredni i ribarski sektor s tržišnim subjektima i velikim potrošačima, poglavito s turističkim gospodarstvom,
20. Razvijati lokalne, regionalne i međunarodne sajamske manifestacije koje su u funkciji tržišne valorizacije autohtonih proizvoda i stvaranja marke prepoznatljivih proizvoda,
21. Dovršiti vodifikaciju područja bez pitke vode u cilju zaokruživanja izgradnje infrastrukture u ruralnom prostoru Istarske županije,
22. Razvijati i prilagođavati programe obrazovanja za poljoprivredna i ribarska zanimanja (nižeg, srednjeg, višeg i visokog stupnja obrazovanja) zahtjevima suvremene i specijalizirane poljoprivredne i ribarske proizvodnje bazirane na razvoju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te provoditi kontinuirano obrazovanje poljoprivrednika i ribara svih profila.
23. Izraditi i realizirati Program uzgoja Istarskog goveda i gospodarskog iskorištavanja mesa proizvedenog na ekološkim i tradicijskom principima,
24. Osposobiti AZRRI - Agenciju za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin za izradu i provedbu Strateškog programa razvoja ruralnog prostora Istre kao i razvojnih programa koji će se sukladno zacrtanoj agrarnoj politici Istarske županije prioritetno podupirati, provoditi i kao takvi kandidirati za sufinanciranje na predpristupne fondove EU i druge izvore financiranja (domaće i međunarodne),
25. U suradnji s razvijenim regijama iz EU osmišljavati i provoditi razvojne međunarodne programe koji će povoljno utjecati na međuregionalnu gospodarsku suradnju, izgradnju povjerenja i stvaranje prepoznatljivih proizvoda koji će biti u funkciji razvoja primarne proizvodnje.

U uvjerenju da svi zainteresirani iz Istarske županije mogu učinkovito sudjelovati u izradi strateškog programa razvoja i to kao aktivni sudionici te odrediti razvojne probleme i svrstati ih po značaju, a zatim odrediti razvojne ciljeve i programe koje treba doseći kako bi se uočeni problemi otklonili.

LEADER pristup u izradi Programa

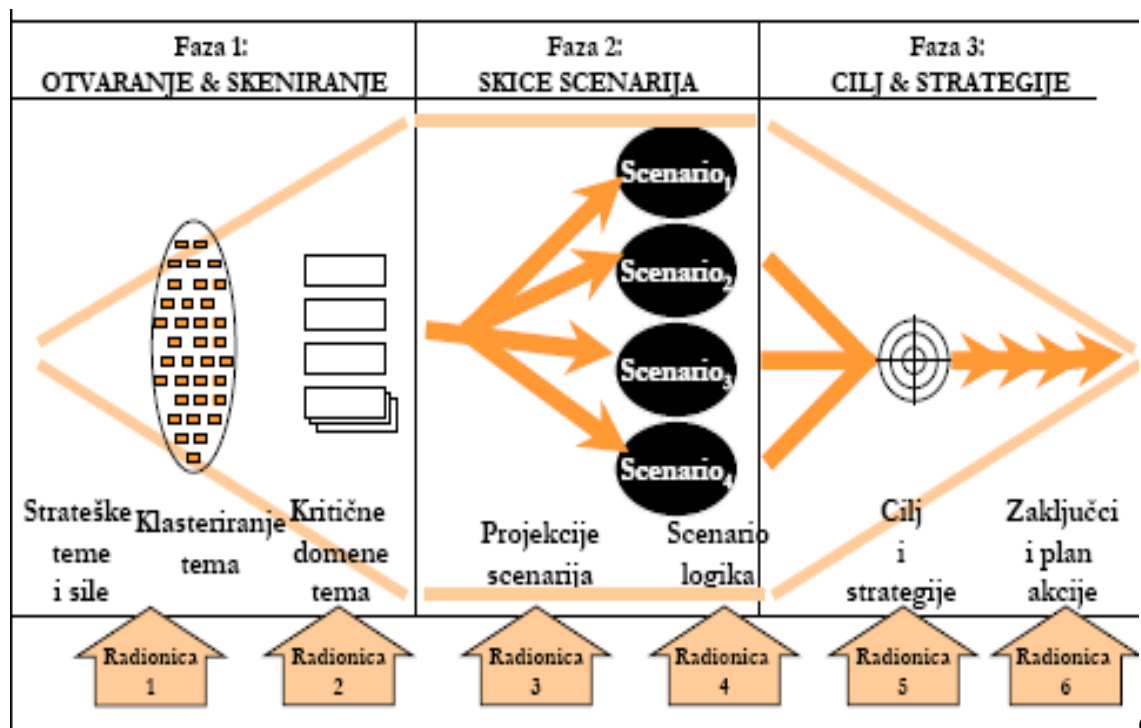
Hrvatska do pristupanja EU nema pristup predmetnim instrumentima poljoprivredne politike EU (dakle niti financiranju u sklopu Leadera) u sklopu novog pretpristupnog programa IPA 2007-2013., 5. komponenta IPARD, uključiti će pripreme za Leader, odnosno IPARD sredstva će biti dostupna kroz Leader mjeru te omogućiti financiranje stjecanja vještina i provedbu pilot projekata iz strategija LAG-ova.

S ciljem upoznavanja sa Leader pristupom i uspostave lokalnih akcijskih grupa i pripreme ovog strateškog dokumenata prema *Leader metodi* pristupilo se, po prvi puta u Hrvatskoj, s uključivanjem pojedinca odnosno svih zainteresiranih lokalnih nositelja razvoja iz privatnog, javnog ili civilnog sektora na području Istarske županije u izradi Programa.

Temeljem prirodnih i gospodarskih uvjeta te socio-ekonomski karakteristika Gradovi i Općine grupirane su slijedeće skupine:

1. Grad Buzet i Općine Lupoglav i Lanišće
2. Grad Pazin i Općine Sveti Petar u Šumi, Motovun, Karojba, Cerovlje, Gračišće i Tinjan
3. Gradovi Buje, Umag, Novigrad i općine Brtonigla, Grožnjan i Oportalj
4. Grad Poreč i općine Kaštelir-Labinci, Višnjan, Sveti Lovreč, Vrsar, Tar-Vabriga, Funtana i Vižinada
5. Grad Labin i općine Pićan, Kršan, Sv. Nedjelja i Raša
6. Grad Rovinj i općine Bale, Žminj i Kanfanar
7. Grad Pula i općine Barban, Svetvinčent, Marčana, Fažana, Ližnjan i Medulin

Prvi ciklus radionica održan je u razdoblju od 06. prosinca do 15. prosinca 2006. godine namijenjen je gradonačelnicima i načelnicima gradova i općina s područja Istarske županije..

C

Cilj je radionica upoznavanje istih sa *Strateškim programom razvoja ruralnog područja Istarske županije*, te predstavljanje načina, metodologije i postupaka izrade navedenog Programa, kao i identifikacija i umrežavanje mogućih sudionika na predmetnim područjima koja imaju predispoziciju organizirati se u LAG-ove, te pokretanje rasprave o mogućim strateškim prioritetima.

U daljnjem tijekom izrade Programa će se morati individualizirati, te odrediti specifične ciljeve radi koncentracije resursa, a takvim postupkom učiniti ulaganje optimalnim, a specifikacije morati će uvijek biti suvisle, tj. u skladu s općim ciljevima utvrđenih propisom. U mnogim zonama IŽ potrebno je promovirati jačanje poduzeća koja djeluju u primarnom sektoru, bilo jačanjem proizvodnih tehnologija, bilo diversifikacijom proizvodnje odnosno aktivnosti poduzeća tako da se maksimalno poveća i stabilizira dobit. Valorizacija i očuvanje okoliša i pejzaža su od uvijek primarni cilj IŽ, a kako se veliki dio primarnih aktivnosti odnosi na najveći dio regionalnog teritorija, smatra se strateškim ciljem pojačati i poboljšati poduzeća koja već postoje i djeluju u tome sektoru za očuvanje i poboljšanje okoliša. Osim toga važno je potpomognuti akciju koju su provele u tome pravcu javne ustanove i administracija, a to bi se trebalo odvijati u skladu i sinergiji s privatnim djelatnicima kako bi se postigao zajednički cilj; valorizacija i očuvanje okoliša i krajobraza.

Diversifikacija aktivnosti i poboljšanje uslužnih djelatnosti za stanovništvo u ruralnim zonama odgovara pojmu zahtjev - hitnost, što su prisutni u mnogim ruralnim zonama IŽ. Bez dobro diferencirane jake gospodarsko-socijalne mreže, primarne aktivnosti ne mogu same jamčiti harmoničan i skladni razvoj teritorija na koje se to odnosi. U sklopu toga drži se da je ekstremno važno lokalno i mjesno programiranje, jer se jedino tako može utvrditi koje i kakve su realne mjesne potrebe pojedinačnih ruralni teritorija. Bitno je predložiti kompromise kada treba, one koje najviše odgovaraju i koje je najlakše podržati kada se mora birati između lokalnih potreba i raspoloživih resursa.

Potporu ruralnom razvoju treba usmjeriti na tri pojedinačna cilja :

- povećati kompetitivnost-konkurentnost poljoprivrednog i šumarskog sektora promovirajući restrukturiranje, inovaciju i razvoj.
- valorizacija okoliša i prirodnih prostora podržavanjem i potpomaganjem upravljanja teritorijem;
- poboljšanje kvalitete života u ruralnim zonama i promoviranje diversifikacije gospodarskih aktivnosti.

Nakon prvog ciklusa slijedi niz radionica na lokalnoj razini u koje će biti uključeni svi predstavnici razvoja tog područja, a održati će se u drugoj polovici mjeseca siječnja 2007. godine.

Na ovaj način bit će postavljeni temelji za uspješno pokretanje lokalnih akcijskih grupa i prihvaćanje njihovih strategija u trenutku otvaranja mogućnosti financiranja te rješavanju nekih razvojnih problema pojedinog područja i time olakšao razvoj istog u budućnosti.

Nakon provedbe radionica istraživački tim u zajedništvu s predstavnicima AZRI-a završiti će se procese oblikovanja *Strateškog programa razvoja ruralnog područja Istarske županije (2006.-2012.g.)* te ga nakon toga uputiti na javnu raspravu. Napominjemo da se upuštamo u pionirski posao. Javne rasprave uobičajene su u prostornom planiranju i u pripremi pojedinih dokumenata (Statut i sl.) ali ne i u izradi razvojni planova. Nakon toga slijedi ono najvažnije, prezentacija i prihvaćanje programa od mjerodavnih institucija te učiniti prve korake na putu ka ostvarenju ljepše i bogatije Istarske županije.

Tematika lokalnog razvoja treba uzeti u obzir i u novom programiranju ruralnog razvoja, u njegovim različitim značenjima:

1. gospodarski razvoj: jačanje poduzetničke mreže putem racionalizacije i inovacije produktivnih procesa;
2. poboljšanje uvjeta života u ruralnim zonama, kroz jačanje uslužnih djelatnosti za stanovništvo te strukturalnim intervencijama u korist malih centara i raspršenih kuća odnosno mjesta stanovanja ;
3. valorizacija ekoloških i kulturnih specifičnosti, putem intervencija očuvanja, spašavanja i korištenjem prednosti koje daje povijesna, kulturna i ekološka baština
4. poboljšanje životnih prilika i uvjeta mladih i žena, putem uslužnih servisa čija je namjerna i čije su inicijative poticaji za zapošljavanje;

Potencijali postoje, a njihov će razvoj, kroz utvrđivanje tipologija intervencija koje treba podržati, biti povjerene koliko je više moguće, lokalnom programiranju, kojeg će provoditi svi javni subjekti ali i privatni a koji predstavljaju pojedine teritorije; jedina velika nepoznanica su financijski resursi, koji će značajno uvjetovati stvarni efekt.

U svakom slučaju takve akcije biti će raspoređene po teritorijima odnosno koncentrirane na teritorije koji su zaista ruralni, a utvrđeni kao takvi prema objektivnim parametrima.

"Nećemo odustati od istraživanja i kraj čitavog našeg istraživanja biti će dolazak na početak i upoznavanje mjesta s kojeg smo krenuli- kao da ga vidimo prvi put"

T. S. Eliot

Voditelj Studije: Prof.dr.sc. Vjekoslav Par

UGOVOR

NA TEMELJU ČL. 20, STAVAK 4, ALINEA A, REGIONALNOG ZAKONA 12/2001 I ČL. 57, STAVAK 2
ALINEA B) ZAKONSKA NAREDBA BR. 163/2001

Predaja dužnosti za izvršenje usluga druge aktivnosti "Sastavljanje i pokretanje tematskih projekata" sadržanih u projektu "Upravljanje ruralnim razvojem Istre - Regija Toscana - Čl. 7 Zakona 84/01 - Integrirani operativni program - 'Aktivnosti potpore lokalnoj upravi za ruralni razvoj, teritorijalno planiranje, ekonomska animacija i multikulturalnost u balkanskoj regiji".

Godina dvije tisuće šesta, dan 11., mjesec studeni.

IZMEĐU

A.R.S.I.A.-e (Regionalna agencija za inovacije i razvoj u poljoprivredno-šumarskom sektoru) sa sjedištem u Firenzi, Ulica Pietrapana 30, C.F. i MB 04596230484, koju predstavlja voditelj regije odgovoran za sektor "Promocija i upravljanje obrazovanjem - ruralna animacija" imenovan od strane Upravitelja odlukom broj 449 od 03/10.2005., Dr. Roberto D'Alonzo, rođen u Rimu 26/03/1948, u svojstvu Odgovornog upravitelja ovog Ugovora.

I

AZRRI-a - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, sa sjedištem u Pazinu, Šetaliste Pazinske gimnazije 1, Pazin, MB 1689436, koju predstavlja Graciano Prekalj, direktor, rođen 02. prosinca 1960., (u daljnjem tekstu AZRRI)

UZ PRETPOSTAVKE

- da je predmetni ugovor disciplinski propisan po čl. 20, stavak 4., alinea a) od Regionalnog zakona. 12/001 i čl. 57, stavak 2, alinea b) Zakonske naredbe od 12. travnja 2006. broj 163 " Javni ugovori za radnje, usluge i izvršenja u primjeni direktiva 2004/17/CE i 2004/18/Ce".;
- da se pristupa predaji dužnosti predmetnih usluga čiji je nacrt konvencije donesen odlukom broj. 370 od 31/10/2006.

- da je Agencija dopisom broj. 11299 od 16/10/2006 zatražila od AZRRI d.o.o. Pazin raspoloživost kod izvršenja usluga za provedbu druge aktivnosti ("Sastavljanje i pokretanje tematskih projekata") sadržane u projektu "Upravljanje ruralnim razvojem Istre - Regija Toscana - Čl. 7 Zakona 84/01 - Integrirani operativni program - 'Aktivnosti potpore lokalnoj upravi za ruralni razvoj, teritorijalno planiranje, ekonomska animacija i multikulturalnost u balkanskoj regiji", kao i izjavu sa kojom potvrđuje da je jedina agencija na području Istarske županije, koja je u mogućnosti realizirati aktivnosti povezane sa gore navedenom Aktivnosti broj dva.
- da sa dopisom ARSIA-e broj 11568 od 24/10/2006 gore navedena AZRRI d.o.o. Pazin iskazuje svoju raspoloživost u prihvaćanju predaje dužnosti za koju gore, izjavljuje da je jedina organizacija na području Istarske županije koja je sposobna realizirati aktivnosti zatražene od Agencije i prilaže predračun troškova u iznosu od 50.000,00 Eura (pedeset tisuća eura) uključujući sve troškove, poreze i sve ostale finansijske obaveze.
- da se Agencija smatra suglasna sa zatraženim iznosom od navedene organizacije.

UZA SVE NAVEDENE PRETPOSTAVKE

Gore navedene stranke, slažu se i zaključuju slijedeće:

Članak. 1 – PREDAJA DUŽNOSTI

Odgovorni upravitelj povjeruje izvršenje stručnih usluga koje se odnose na aktivnost broj dva "Sastavljanje i pokretanje tematskih projekata" koja je dio višegodišnjeg projekta "Upravljanje ruralnim razvojem Istre - Regija Toscana - Čl. 7 Zakona 84/01 - Integrirani operativni program - 'Aktivnosti potpore lokalnoj upravi za ruralni razvoj, teritorijalno planiranje, ekonomska animacija i multikulturalnost u balkanskoj regiji", sa ciljem odabira "područja izvedbe projekta" , određujući ruralni prostor na području Istarske županije, na kojima će se započeti sa tematskim ili teritorijalnim aktivnostima projekta (inovacijske, demonstrativne i proizvodne), na osnovi vrednovanja socijalno-ekonomskih karakteristika pojedinih područja i određivanja "lokalnih sudionika" za svako područje projekta.

Članak. 2 – PREDMET UGOVORA

Predaja dužnosti koje, kao u prethodnom članku, uključuje izvršenje slijedećih usluga:

a) Određivanje "područja izvedbe projekta"

b) Određivanje "lokalnih sudionika"

c) Realizacija triju "lokalnih događanja"

- po specifikaciji iz plana aktivnosti i predračuna dostavljenog od AZRRI-ja (ARSIA broj. 11568 od 24/10/2006.)

Članak. 3 – TRAJANJE

Predaja zatraženih usluga početi će danom potpisa predmetnog ugovora i završiti će se do 30.12.2006.

Odgovorni upravitelj postupka sa odgovarajućim zakonskim spisom, može dopustiti produženje, ako do kraja predviđenog roka, predviđene aktivnosti u predmetnom dokumentu ne budu izvršene zbog razloga koji ne ovise od AZRRI d.o.o. Pazin. Produženje će biti odobreno zakonskim spisom u kojem će se odrediti novi termin unutar kojeg moraju biti završene navedene aktivnosti navedene u Ugovoru.

AZRRI d.o.o. Pazin je zadužen od trenutka predavljanja ponude, do eventualne dodjele, te potpisivanja Ugovora.

Članak. 4 – NAKNADA

Za predmetnu dostavu utvrđen je iznos od 50.000,00 Eura uključujući sve troškove poreze i sve ostale financijske obveze. AZRRI ulazi u sustav obračuna poreza.

Članak. 5 - NAČIN PROVEDBE ZADUŽENJA

AZRRI d.o.o. Pazin se obavezuje izvršiti zatražene usluge poštivajući načine, upute i rokove navedene od dr. Roberta D'Alonza, koji je Odgovoran upravitelj Ugovora.

Članak. 6 - NAČINI FAKTURIRANJA I PLAĆANJA

Plaćanje koje se odnosi na izvršenje ovog Ugovora biti će izvršeno po dospijeću službenih dokumenata naslovljenih na A.R.S.I.A.-u i uz prethodnu potvrdu od strane Odgovornog upravitelja Ugovora, sa slijedećim rokovima:

- 1° rata 25.000,00 Eura što odgovara 50% iznosa Ugovora, nakon izvršenih obaveza, , kao što je zatraženo i ako je potvrđena realizacija unutar 15 dana od početka radova;
- 2° rata 15.000,00 Eura što odgovara 30% iznosa Ugovora, nakon prethodno dostavljenih potvrda o započetim aktivnostima;
- 3° rata ostatak od 10.000,00 Eura što odgovara 20% iznosa Ugovora, nakon prezentacije završnog izvještaja, i završetka zatraženih aktivnosti te pozitivne ocjene od strane A.R.S.I.A.-e na predstavljene elaborate, na provedene aktivnosti i postignute rezultate.

Plaćanja će biti izvršena u skladu s prethodnom stavkom, i biti će provedena na način na koji odredi davatelj zaduženja.

AZRRI d.o.o. Pazin izričito izjavljuje da A.R.S.I.A.-u oslobađa svake odgovornosti za plaćanja izvršenih na taj način.

Članak. 7 – PREKID UGOVORA

Ako AZRRI dostavlja tražene usluge na način koji nije u skladu sa određenim načinima i rokovima navedenim od Upravitelja , isti može tražiti prekid ovog Ugovora, bez mogućnosti odštete za AZRRI d.o.o. Pazin.

Članak. 8 - TROSKOVI I FISKALNA DAVANJA

Svi troškovi predmetnog Ugovora (državni biljezi, registracija, itd), bez iznimke, su na cjelokupni teret AZRRI d.o.o. Pazin, bez prava na naknadu štete.

Članak. 9 - IZBOR SJEDIŠTA

AZRRI utvrđuje zakonsko sjedište u svom sjedištu kao što je navedeno u pretpostavkama.

Članak. 10 – SPOROVI

Svi sporovi koji mogu nastati primjenom ovog dokumenta a koji se ne mogu riješiti administrativnim putem, biti će riješene Sudskim kolegijem sastavljenim od tri sudaca u svojstvu pomiritelja.

Suci će biti birani po jedan od svake strane u sporu, a predsjednik kolegija biti će izabran u dogovoru objiju strana, ili od predsjednika suda u Firenzi.

Sjedište arbitraže je u Firenzi.

Ovaj Ugovor biti će izrađen u dvije kopije, a jedna od njih mora biti vraćena od AZRRI - ja, pečaćena i potpisana u znak potpunog prihvatanja.

Članak 11 – ODGODE

Ako Ugovorom nije izričito predviđeno odgoda se vrši sukladno odlukama predmetnog zakona.

ODGOVORNI RUKOVODITELJ

(Dr.Roberto D'Alonzo)

Direktor AZRRI d.o.o. Pazin

Graciano Prekalj,dipl.ing

Gospodin Graciano Prekalj, direktor AZRRI d.o.o. Pazin, izjavljuje pod potpunom odgovornošću da bezrezervno prihvaća sve uvjete predviđene ovim dokumentom te da izričito prihvaća, po članku 1341 građanskog zakona, klauzule sadržane u člancima 3 (Trajanje), 6 (Načini fakturiranja i plaćanja), 7 (Prekid Ugovora), 10 (Sporovi), ovog Ugovora.

Direktor AZRRI d.o.o. Pazin

Graciano Prekalj,dipl.ing.

UGOVOR

NA TEMELJU ČL. 20, STAVAK 4, ALINEA A, REGIONALNOG ZAKONA 12/2001 I ČL. 57, STAVAK 2
ALINEA B) ZAKONSKA NAREDBA BR. 163/2001

Predaja dužnosti za usluge izvođenja četvrte aktivnosti "Stručni seminari za lokalne sudionike u Istri" sadržana u projektu "Upravljanje ruralnim razvojem Istre - Regija Toscana - Čl. 7 Zakona 84/01 - Integrirani operativni program - 'Aktivnosti potpore lokalnoj upravi za ruralni razvoj, teritorijalno planiranje, ekonomska animacija i multikulturalnost u balkanskoj regiji."

Godina dvije tisuće šesta, dan 11., mjesec studeni.

IZMEĐU

A.R.S.I.A.-e (Regionalna agencija za inovacije i razvoj u poljoprivredno-šumarskom sektoru) sa sjedištem u Firenzi, Ulica Pietrapana 30, C.F. i MB 04596230484, koju predstavlja voditelj regije odgovoran za sektor "Promocija i upravljanje obrazovanjem - ruralna animacija" imenovan od strane Upravitelja odlukom broj 449 od 03/10.2005., Dr. Roberto D'Alonzo, rođen u Rimu 26/03/1948, u svojstvu Odgovornog upravitelja ovog Ugovora.

I

AZRRI-a - Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. Pazin, sa sjedištem u Pazinu, Šetaliste Pazinske gimnazije 1, Pazin, MB 1689436, koju predstavlja Graciano Prekalj, direktor, rođen 02. prosinca 1960., (u daljnjem tekstu AZRRI d.o.o. Pazin)

UZ PRETPOSTAVKE

- da je predmetni ugovor disciplinski propisan po čl. 20, stavak 4., alinea a) od Regionalnog zakona. 12/001 i čl. 57, stavak 2, alinea b) Zakonske naredbe od 12. travnja 2006. broj 163 "Javni ugovori za radnje, usluge i izvršenja u primjeni direktiva 2004/17/CE i 2004/18/CE".;
- da se pristupa predaji dužnosti predmetnih usluga čiji je nacrt konvencije donesen odlukom broj.370 od 31/10/2006.

- da je Agencija sa dopisom broj 11277 od 16/10/2006 zatražila od AZRRI d.o.o. Pazin raspoloživost za provođenje usluga za izvođenje četvrte aktivnosti ("Stručni seminari za stručnjake i lokalne sudionike u Istri") sadržana u projektu "Upravljanje ruralnim razvojem Istre - Regija Toscana - Čl. 7 Zakona 84/01 - Integrirani operativni program - 'Aktivnosti potpore lokalnoj upravi za ruralni razvoj, teritorijalno planiranje, ekonomska animacija i multikulturalnost u balkanskoj regiji.", kao i izjavu kojom potvrđuje da je jedina organizacija na području Istre, koja je u mogućnosti realizirati gore navedene aktivnosti broj 4.
- da sa dopisom A.R.S.I.A.-e broj 11569 od 24/10/2006 AZRRI d.o.o.Pazin iskazuje svoju raspoloživost u prihvaćanju predaje dužnosti za koje je gore izjavila da je jedina organizacija na području Istre u mogućnosti realizirati aktivnosti tražene od Agencije, te predaje plan aktivnosti i predračun troškova u iznosu od 50.000,00 Eura, uključujući sve troškove, poreze i ostale financijske obaveze.
- raspoređene kako slijedi: 40.000,00 Eura za realizaciju stručnih seminara i 10.000,00 Eura za praksu u trajanju od 5 dana u Toskani za sudionike koji su sudjelovali u aktivnostima obrazovanja.
- da je Agencija suglasna sa iznosom zatraženim od navedene organizacije.

UZA SVE NAVEDENE PRETPOSTAVKE

Gore navedene stranke, slažu se i zaključuju slijedeće:

Članak. 1 – PREDAJA DUŽNOSTI

Odgovorni upravitelj predaje izvršenje stručnih usluga koji se odnose na četvrtu aktivnost "Stručni seminari za lokalne sudionike u Istri" koja je dio višegodišnjeg projekta "Upravljanje ruralnim razvojem Istre - Regija Toscana - Čl. 7 Zakona 84/01 - Integrirani operativni program - 'Aktivnosti potpore lokalnoj upravi za ruralni razvoj, teritorijalno planiranje, ekonomska animacija i multikulturalnost u balkanskoj regiji.", za provedbu stručnih seminara za poljoprivredne stručnjake koji djeluju na tom području, koji će morati uvesti i tehnički podržavati inovacije, kao i za poljoprivredne proizvođače koji će prihvatiti te inovacije.

Članak. 2 – PREDMET UGOVORA

Predaja dužnosti koje, kao u prethodnom članku, uključuje izvršenje slijedećih usluga:

- Realizacija stručnih tečajeva za poljoprivredne stručnjake u Istri koji djeluju na tom području, koji će morati uvesti i tehnički podržavati inovacije, kao i za poljoprivredne proizvođače koji će prihvatiti te inovacije.
- Organiziranje studijskog putovanja u Toscanu u trajanju od 5 dana, za istarske stručnjake koji će posjetiti ruralna područja uključena u program ruralnog razvoja sa sličnim tematikama. - koji se moraju održati do kraja tečaja.
- po specifikaciji navedenoj u planu aktivnosti i predračunu prezentiranom od strane AZRRI d.o.o. Pazin (ARSIA br. 11569 od 24/10/2006).

Članak . 3 – TRAJANJE

Predaja zatraženih usluga početi će danom potpisa predmetnog ugovora i završiti će se do 30.12.2006.

Odgovorni upravitelj postupka sa odgovarajućim zakonskim spisom, može dopustiti produženje, ako do kraja predviđenog roka, predviđene aktivnosti u predmetnom dokumentu ne budu izvršene zbog razloga koji ne ovise od AZRRI d.o.o. Pazin. Produženje će biti odobreno zakonskim spisom u kojem će se odrediti novi termin unutar kojeg moraju biti završene navedene aktivnosti navedene u Ugovoru.

AZRRI d.o.o. Pazin je zadužen od trenutka predstavljanja ponude, do eventualne dodjele, te potpisivanja Ugovora.

Članak. 4 – NAKNADA

Za predmetnu dostavu utvrđen je iznos od 50.000,00 Eura uključujući sve troškove, poreze i sve ostale financijske obveze. AZRRI d.o.o. Pazin ulazi u sustav obračuna poreza.

Članak. 5 - NAČIN PROVEDBE DUŽNOSTI

AZRRI d.o.o. Pazin se obavezuje izvršiti zatražene usluge poštivajući načine, upute i rokove navedene od dr. Roberta D'Alonza, koji je Odgovoran upravitelj Ugovora.

Članak. 6 - NAČINI FAKTURIRANJA I PLAĆANJA

Plaćanje koje se odnosi na izvršenje ovog Ugovora biti će izvršeno po dospijeću službenih dokumenata naslovljenih na A.R.S.I.A.-u i uz prethodnu potvrdu od strane Odgovornog upravitelja Ugovora, sa slijedećim rokovima:

- 1° rata 25.000,00 Eura što odgovara 50% iznosa Ugovora, nakon izvršenih obaveza, , kao što je zatraženo i ako je potvrđena realizacija unutar 15 dana od početka radova;
- 2° rata 15.000,00 Eura što odgovara 30% iznosa Ugovora, nakon prethodno dostavljenih potvrda o započetim aktivnostima;
- 3° rata ostatak od 10.000,00 Eura što odgovara 20% iznosa Ugovora, nakon prezentacije završnog izvještaja, i završetka zatraženih aktivnosti te pozitivne ocjene od strane A.R.S.I.A.-e na predstavljene elaborate, na provedene aktivnosti i postignute rezultate.

Plaćanja će biti izvršena u skladu s prethodnom stavkom, i biti će provedena na način na koji odredi davatelj zaduženja.

AZRRI d.o.o. Pazin izričito izjavljuje da A.R.S.I.A.-u oslobađa svake odgovornosti za plaćanja izvršenih na taj način.

Članak. 7 – PREKID UGOVORA

Ako AZRRI d.o.o. Pazin dostavlja tražene usluge na način koji nije u skladu sa određenim načinima i rokovima navedenim od Upravitelja, isti može tražiti prekid ovog Ugovora, bez mogućnosti odštete za AZRRI d.o.o. Pazin.

Članak. 8 - TROSKOVI I FISKALNA DAVANJA

Svi troškovi predmetnog Ugovora (državni biljezi, registracija, itd), bez iznimke, su na cjelokupni teret AZRRI d.o.o. Pazin, bez prava na naknadu štete.

Članak. 9 - IZBOR SJEDIŠTA

AZRRI d.o.o. Pazin utvrđuje zakonsko sjedište u svom sjedištu kao što je navedeno u pretpostavkama.

Članak. 10 – SPOROVI

Svi sporovi koji mogu nastati primjenom ovog dokumenta a koji se ne mogu riješiti administrativnim putem, biti će riješene Sudskim kolegijem sastavljenim od tri sudaca u svojstvu pomiritelja.

Suci će biti birani po jedan od svake strane u sporu, a predsjednik kolegija biti će izabran u dogovoru obiju strana, ili od predsjednika suda u Firenzi.

Sjedište arbitraže je u Firenzi.

Ovaj Ugovor biti će izrađen u dvije kopije, a jedna od njih mora biti vraćena od AZRRI d.o.o. Pazin, pečaćena i potpisana u znak potpunog prihvatanja.

Članak 11. – ODGODE

Ako Ugovorom nije izričito predviđeno odgoda se vrši sukladno odlukama predmetnog zakona.

ODGOVORNI UPRAVITELJ

(Dr.Roberto D'Alonzo)

Direktor AZRRI d.o.o. Pazin

Graciano Prekalj,dipl.ing

Gospodin Graciano Prekalj, direktor AZRRI d.o.o. Pazin, izjavljuje pod potpunom odgovornošću da bezrezervno prihvaća sve uvjete predviđene ovim dokumentom te da izričito prihvaća, po članku 1341. 2. stavak građanskog zakona, sadržane klauzule u člancima 3 (Trajanje), 6 (Načini fakturiranja i plaćanja), 7 (Prekid Ugovora), 10 (Sporovi), ovog Ugovora.

Direktor AZRRI d.o.o. Pazin

Graciano Prekalj,dipl.ing.